

Länsstyrelsen
Västerbottens län
Naturförvaltning

BESLUT

Datum
1999-11-02

1(5)

Beteckning
231-5723/97
231-5724/97
231-5725/97
231-5726/97

Enligt sändlista

Förordnande om naturreservat för fjällnära domänreservat i Dorotea kommun, Västerbottens län

(4 bilagor)

Administrativa uppgifter om de föreslagna reservaten och beskrivning av områdena, se bilaga 1 -4.

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822) och 6 § lagen (1998:811) om införande av miljöbalken att följande fjällnära domänreservat skall vara naturreservat. Namnen på naturreservaten anges nedan.

1. Låjtavare
2. Arksjöberget
3. Rödingsjö
4. Kalvtjärnarna

Naturreservatens avgränsning har angetts på bifogade kartor. Reservaten omfattar enbart statlig mark. Eventuella enklaver av ströängar och liknande som ligger inom de på kartan redovisade reservaten ingår således inte.

Motiv för naturreservaten

Syftet med reservaten är att för framtiden bevara ekosystem med urskogsartad skog. Sådana skogar var för bara något århundrade sedan vanliga. Ett nästan landskapstäckande skogsbruk har medfört att de urskogsartade skogar som numera finns kvar är unika.

På detta sätt bevaras också områdenas värde för renskötseln. Visst renbete av mark är ett naturligt inslag i dessa skogsekosystem och därför viktigt att det fortgår.

I dessa orörda skogsområden finns även inslag av andra orörda naturtyper som t ex myr och vatten. De olika naturtypernas ekosystem är invävdade i och beroende av varandra.

Det principiella målet för skogsreservat av de här typerna är att bevara skogarnas ekosystem i orört och ostört tillstånd och att låta de naturliga processerna löpa fritt. I ekosystemet ingår såväl mark och vatten som växter och djur. Med naturliga processer avses både långsamma förändringar som sker i vegetationen och mer eller mindre regelbundet omdanande processer som t ex stormfällning och utslagning av vegetation genom extrema klimatförhållanden. Den urskogsartade miljön och de naturliga processerna är av särskilt stor betydelse för fortlevnaden av urskogsberoende eller urskogsgynnade arter bland svampar, mossor, lavar och insekter samt ryggradsdjur.

Syftet med reservaten är även att inom ramen för detta mål ge möjlighet till naturupplevelser och forskning i orörd natur.

Naturreservatsbestämmelser

Föreskrifter om inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheter inom reservaten (8 § naturvårdslagen)

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att

1. Uppföra byggnad eller anläggning
2. Anlägga väg eller parkeringsplats
3. Anlägga luft- eller markledning, stängsel eller hägnad
4. Anordna upplag
5. Borra, spränga, gräva, schakta, utfylla, tippa, dika eller dämna
6. Avverka eller utföra annan skogsvårdsåtgärd
7. Ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle
8. Framföra motordrivet fordon i terrängen med undantag för
 - hämtning av redan fälld älg
 - framföra terrängskoter på väl snötäckt mark utmed markerade vinterleder där terrängskotrar enligt särskild utmärkning får framföras
9. Använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel
10. Upplåta mark för orientering eller annan idrottstävling
11. Kalka mark eller vatten

Utan länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att

12 Anlägga led eller spång

Utan hinder av ovanstående föreskrifter får renskötsel utövas i enlighet med rennäringslagen med undantag för fällning av torrträd.

Föreskrifter om skyldighet att tåla visst intrång (9 § naturvårdslagen)

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas att tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservaten.

1. Utmärkning av reservatet
2. Uppsättning av informationstavlor på platser som anges i fastställd skötselplan
3. Anläggning och underhåll av leder som anges i fastställd skötselplan

Föreskrifter om vad allmänheten har att iaktta inom reservaten (10 § naturvårdslagen)

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att

1. Framföra motordrivet fordon i terrängen annat än terrängskoter på väl snötäckt mark utmed markerad vinterled där terrängskotrar enligt särskild utmärkning får framföras
2. Störa djurlivet t ex genom att klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig närmare rovfågelbo, lya eller gryt än 100 m
3. Bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående och omkullfallna träd och buskar
4. Plocka eller insamla växter eller växtdelar, mossor, lavar och svampar, med undantag för bär och matsvamp
5. Fånga och insamla ryggradslösa djur
6. Medföra okopplad hund eller annat husdjur
7. Uppsätta tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift

Inom Låjtavare naturreservat skall det dessutom vara förbjudet att

8. Tälta

9. Elda

Föreskrifter om naturvårdsförvaltningen av reservaten (9 § naturvårdsförordningen)

Syftet med vård och förvaltning

Reservatens nuvarande struktur av urskogsartad skog med till denna knutna urskogsberoende eller urskogsgynnade svampar, lavar, mossor, kärlväxter, insekter och ryggradsdjur skall skyddas och bevaras.

Inom ramen för dessa mål får de i möjlig utsträckning utnyttjas för naturstudier, undervisning och forskning.

De naturförvaltningsinsatser som områdena kräver är att i samband med tillsyn av områdena följa stammarna av urskogsgynnade arter, samt information och utmärkning.

Naturvårdsförvaltare

Länsstyrelsen skall vara naturvårdsförvaltare.

Skötselplan

Länsstyrelsen fastställer bifogade skötselplaner.

Övrigt

Sámiid Riikasearvi/SSR har yttrat sig för berörd samebys räkning och framhållit att vissa undantag kan behövas för rennäringen. Länsstyrelsen kan i särskilda fall om det är förenligt med reservatets syfte eller om det finns särskilda skäl ge undantag från gällande bestämmelser med stöd av 7 kap 7§ miljöbalken (1998:808). Undantag för rennäringen får därför prövas i varje särskilt fall, som vid behov av anläggningar för renskötsel eller terrängkörning.

Dorotea kommun har föreslagit att bestämmelsen om att anlägga led eller spång utgår. Liksom när det gäller rennäringen har länsstyrelsen möjlighet

Länsstyrelsen
Västerbottens län
Naturförvaltning

Datum
1999-11-02

Beteckning
231-5723/97
231-5724/97
231-5725/97
231-5726/97

att ge undantag om det är förenligt med reservatets syfte eller om det finns särskilda skäl. Som beslutet är utformat får körning med snöskoter ske utmed befintliga markerade vinterleder där terrängskoter enligt särskild markering får framföras.

I sitt yttrande föreslår kommunen också att bestämmelsen om att det är förbjudet att medföra okopplad hund eller annat husdjur under föreskrifterna vad allmänheten har att iaktta i reservatet skall utgå. Bestämmelsen omfattar inte den som har jakträtt inom reservaten vid utövande av jakt eftersom den riktas mot allmänheten och inte till den som utövar verksamheter som är knutna till ägandet av marken som jakt.

Kommunen och Doroteabygdens Naturskyddsförening har föreslagit att sydbranten av Arksjöberget införlivas i reservatet. Länsstyrelsen avser att ta upp en diskussion med fastighetsverket om en senare utvidgning av Arksjöberget med sydbranten.

Ärendets beredning

Domänverket har tidigare avsatt områdena som domänreservat. En del av dessa är sk fjällnära domänreservat som bildades under åren 1987-90. Dit hör Arksjöberget, Rödingsjö och Kalvtjärnarna. Dessutom finns ett antal fjällnära "gamla" domänreservat som avsatts lång tidigare. Låjtavare, som bildades 1958, är ett sådant gammalt fjällnära domänreservat.

I samband med Domänverkets bolagisering 1992 blev all mark väster om odlingsgränsen kvar i statens ägor. De i detta beslut upptagna reservaten ligger inom denna region.

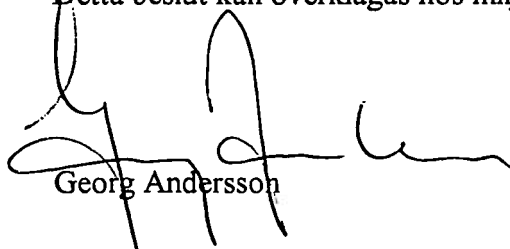
Efter bolagiseringen gjorde länsstyrelsen och Naturvårdsverket en bedömning av vilka fjällnära domänreservat i länet som har sådana särskilda naturvärden att de bör ges skydd som naturreservat. De i detta beslut upptagna reservaten bedömdes ha sådana värden.

1995 slöt Naturvårdsverket och Fastighetsverket ett avtal om naturreservatbildning för fjällnära domänreservat i hela landet.

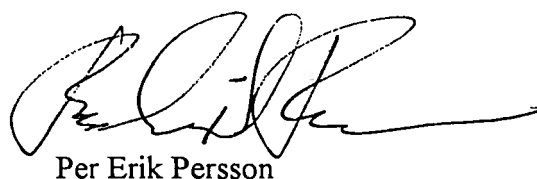
Låjtavare, Arksjöberget, Rödingsjö och Kalvtjärnarna har efter bolagiseringen överförts till Statens Fastighetsverk.

Dorotea kommun, Doroteabygdens Naturskyddsförening, Statens Fastighetsverk, Skogsvårdsstyrelsen, Statens Naturvårdsverk, och SSR för Vilhelmina södra sameby har yttrat sig.

Detta beslut kan överklagas hos miljödepartementet, se bilaga.

Georg Andersson

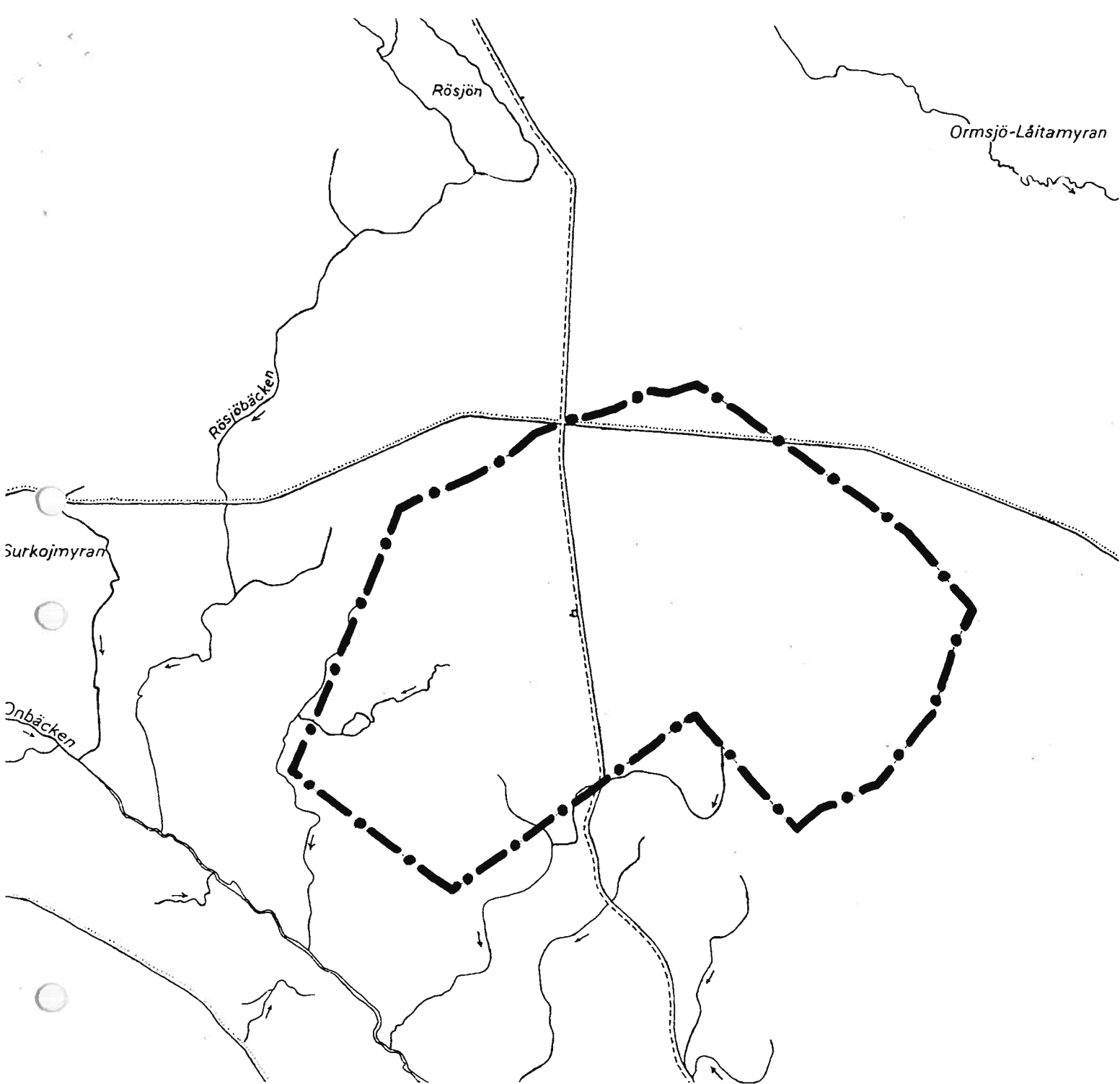
Per Erik Persson

Bilagor

1-4 Områdesbeskrivning, skötselplan och karta över respektive reservat

Sändlista

Dorotea kommun
Fastighetsbildningsmyndigheten
Fastighetsregistreringsmyndigheten
Markförvaltningsfunktionen
Naturvårdsregistret
Plan och bostadsverket
Sámiid Riikkasearvi/SSR
Statens Fastighetsverk
Skogsvårdsstyrelsen
Statens Naturvårdsverk
Svenska Naturskyddsföreningen, Länsförbundet i Västerbottens län
Vilhelmina södra sameby
PLAN
EXP
PEP
MJ

Naturresevat LÅJTAVARE

Dorotea kommun

Tillhör Länsstyrelsens beslut 1998- -
Dnr 231-5723/97

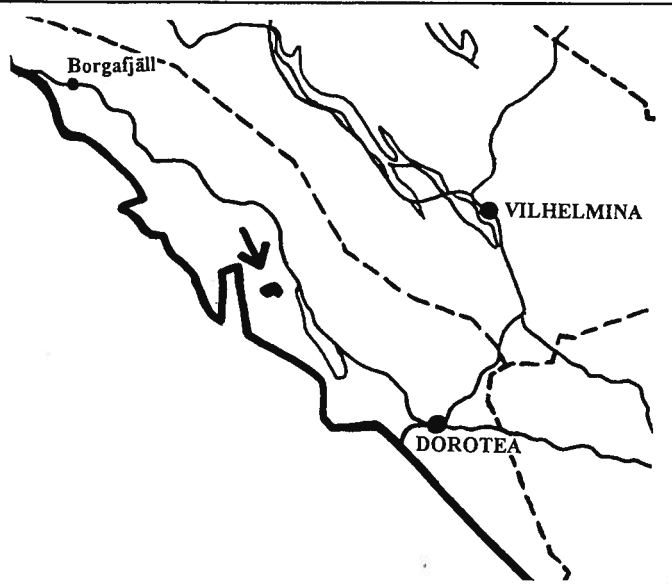
Teckenförklaring

— • — gräns för naturresevat

Ek 725 08, 726 00

Skala

0 200 400 600 800 1000 meter

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET LÅJTAVARE I DOROTEA KOMMUN

Fotograf: Andreas Garpebring

Innehållsförteckning

- 1. Syfte med säkerställande och skötsel**
- 2. Beskrivning av reservatet**
 - 2.1 Administrativa data
 - 2.2 Allmän beskrivning av området
 - 2.3 Natura 2000
- 3. Skötsel av naturvärden**
 - 3.1 Barrskog
 - 3.2 Våtmarker och vatten
- 4. Friluftsliv**
 - 4.1 Anläggningar och information för friluftslivet
- 5. Övriga anläggningar**
- 6. Nyttjanderätter**
- 7. Utmärkning av gränser**
- 8. Sammanställning av åtgärder**
- 9. Tillsyn och uppföljning**

1. Syfte med säkerställande och skötsel

Syftet med säkerställandet och skötseln av naturreservatet är att vårda och bevara områdets stora sammanhängande mosaik av urskogsartad granskog och myr.

2. Beskrivning av objektet

2.1 Administrativa data

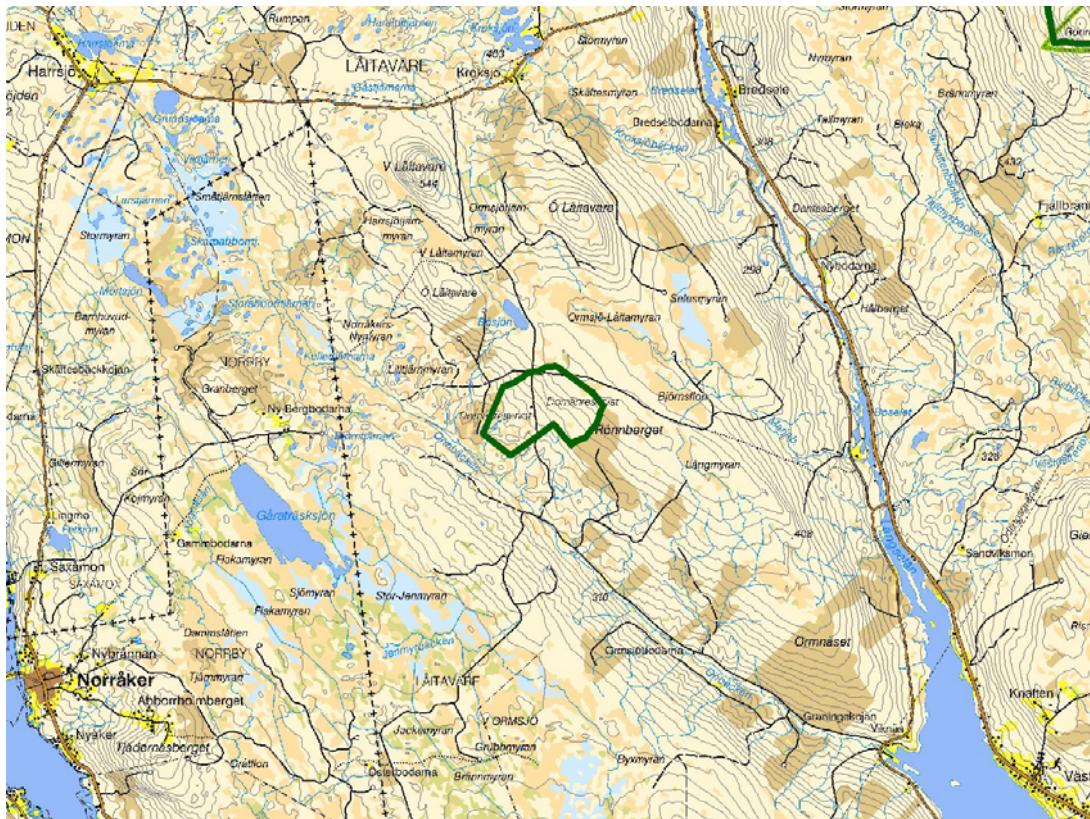
Namn	Låjtavare
Skydd	Naturreservat – 2402142
Kommun	Dorotea
Läge	4 mil NV om Dorotea, kartblad 22G 0–1 a–b, 22F 0–1 i–j, naturgeografisk region 33h, koordinat 1499990 7153322
Ägarkategori	Fastighetsverket
Totalareal	271.1 ha
Skog	238 ha
Vatten	1 ha
Myr	32 ha
Naturtyper - KNAS	
Granskog	205 ha
Lövblandad barrskog	13 ha
Barrblandskog	11 ha
Tallskog	7 ha
Förvaltare	Länsstyrelsen

2.2 Allmän beskrivning av reservatet

Låjtavare är beläget ca 4 mil nordväst om Dorotea. Området utgörs av en svag sydvästsluttning klädd med skog av gran med visst inslag av björk. Längst i norr förekommer mindre områden med gammal, grov och mycket högväxt granskog av högörttyp. I dessa partier är tillgången på lågor mycket god och det förekommer ett flertal hotade vedsvampsarter som påvisar skoglig kontinuitet, t ex doftskinn, gränsticka, rosenticka, taigaskinn, ullticka och lappticka. Skogen är i övriga delar plockhuggen, men har kvar mycket av sin ursprungliga prägel. Området hyser en av de virkesrikaste granurskogarna som är skyddade i det fjällnära området, i Västerbottens län. Den övriga, delvis påverkade skogen, har mycket goda förutsättningar att inom en inte alltför avlägsen framtid återfå sin urskogskaraktär. Den sydvästra delen av området består huvudsakligen av myr samt en del gransumpskog.

2.3 Natura 2000

Naturreservatet ingår i nätverket Natura 2000 (Natura 2000-id SE0810348), den Europeiska Unionens nätverk av skyddade områden. De åtgärder som beskrivs i skötselplanen och som senare kommer att genomföras tar även hänsyn till bevarandet av de naturvärden som finns utpekade för Natura 2000

Figur 1. Översiktskarta för naturreservatet.

3. Skötsel av naturvärden

Nedan indelas reservatet i skötselområden utifrån gemensamma drag vad gäller naturtyp, utvecklingshistorik samt form av skötsel.

3.1 Barrskog (9010)

Innefattar all skog inom reservatet.

Kvalitetsmål

- Arealen av natur- och urskogsartad barrskog ska vara minst 238 hektar.
- Andelen död ved ska öka för att på sikt uppgå till minst 30% av den totala vedvolymen.
- För att en skoglig kontinuitet ska kunna säkerställas ska det finnas en naturlig dimensionsspridning i beståndet, från grova (gamla) träd ner till klena (yngre) träd.
- Minst tre rödlistade arter och/eller signalarter knutna till gran ska kunna hittas.

Åtgärder

Skogen i området ska utvecklas fritt. Om skötsel krävs för bevarandet av enskilda, mycket utsatta arter, kan åtgärder komma ifråga.

3.2 Våtmarker och vatten (7140, 91D0, 3160)

Innefattar hela våtmarkssystemet inom reservatet, vilket inkluderar mindre skogstjärnar, gölar, källor, kärr, gungflyn och mossar.

Kvalitetsmål

- Arealen av våtmark och vatten ska vara minst 33 hektar.
- Våtmarkernas hydrologi ska vara opåverkad.
- Skogssjöarna/-tjörnarnas vattenkemi ska vara opåverkad.
- Våtmarkernas växtsamhällen ska vara opåverkade.
- Främmande arter får ej förekomma.
- Minst 5 karakteristiska arter för våtmarkerna, respektive vattenmiljöerna, ska kunna hittas.

Åtgärder

Fri utveckling

4. Friluftsliv

Naturreseptatet har idag inte något större antal besökare. För de som vill ta sig ut i reservatet går det att ta sig ända fram till gränsen via de skogsvägar som finns, dock ej vintertid. Med tanke till reservatets karaktär och belägenhet kommer området sannolikt aldrig att få ett högt besöksstryck. Lågtavare är dock ett stort och fint vildmarksområde och det är därför viktigt att området även fortsättningsvis behåller denna karaktär. Anordningar som tillförs reservatet ska därför vara enkla (klass 3).

4.1 Anläggningar och information för friluftslivet

Informationsskyltar i A3-format finns uppsatta där vägen möter reservatsgränsen (uppsatta 2005).

Kvalitetsmål

- Det övergripande målet för friluftslivet är att området ska nyttjas utifrån dess naturgivna förutsättningar.
- En informationsskylt i minst A3-storlek ska finnas uppsatt på en strategisk plats inom reservatet.

Åtgärder

- Skyltarna ska bytas ut vid behov (se bilaga 1).

5. Övriga anläggningar

Inom reservatet, efter skogsvägen som går i nord-sydlig riktning finns en gammal kronstuga med tillhörande förråd. Denna förvaltas av länsstyrelsen.

6. Nyttjanderätter

Jakt bedrivs inom reservatet enligt gällande jaktlagstiftning och förvaltas av länsstyrelsen. Eftersom marken ligger ovan odlingsgränsen så säljs statliga jaktkort för området. Vilhelmina södra sameby bedriver renskötsel inom området.

7. Utmärkning av gränser

Reservatet ska hållas väl utmärkt enligt svensk standard och Naturvårdsverkets anvisningar. Gränserna bör ses över vart 10:e år och målas om vid behov. Där gränsen är exponerad mot väg, eller t ex där stigar leder in till reservatet, ska gränsmarkeringskäppar (med liten skylt) sättas upp som ett komplement till målningen.

8. Sammanställning av åtgärder

Åtgärd -Låjtavare

Tidpunkt

Byte av reservatsskylt.

2010-2030

9. Tillsyn och uppföljning

Tillsynen av området utförs av naturvårdsförvaltaren och ska dokumenteras skriftligt. Tillsynen innefattar, utöver en besiktning av att reservatsföreskrifterna efterlevs, även alla anläggningar, utmärkningar och skyltar inom reservatet. Brister och fel ska dokumenteras och rapporteras.

I samband med att skötselåtgärder utförs ska utgångsläget innan åtgärden, tidpunkt för åtgärd, åtgärdens omfattning och utförande samt uppnått resultat dokumenteras för att möjliggöra en långsiktig uppföljning. Vidare ska även kostnaderna för åtgärderna noteras.

En nationell metod för uppföljning av reservat och Natura 2000 – områden har tagits fram. Denna ska användas.

Tillsynen och uppföljningen av reservatet kommer tillsammans att utgöra ett underlag för en eventuell revidering av skötselplanen.

Lena Lundevaller

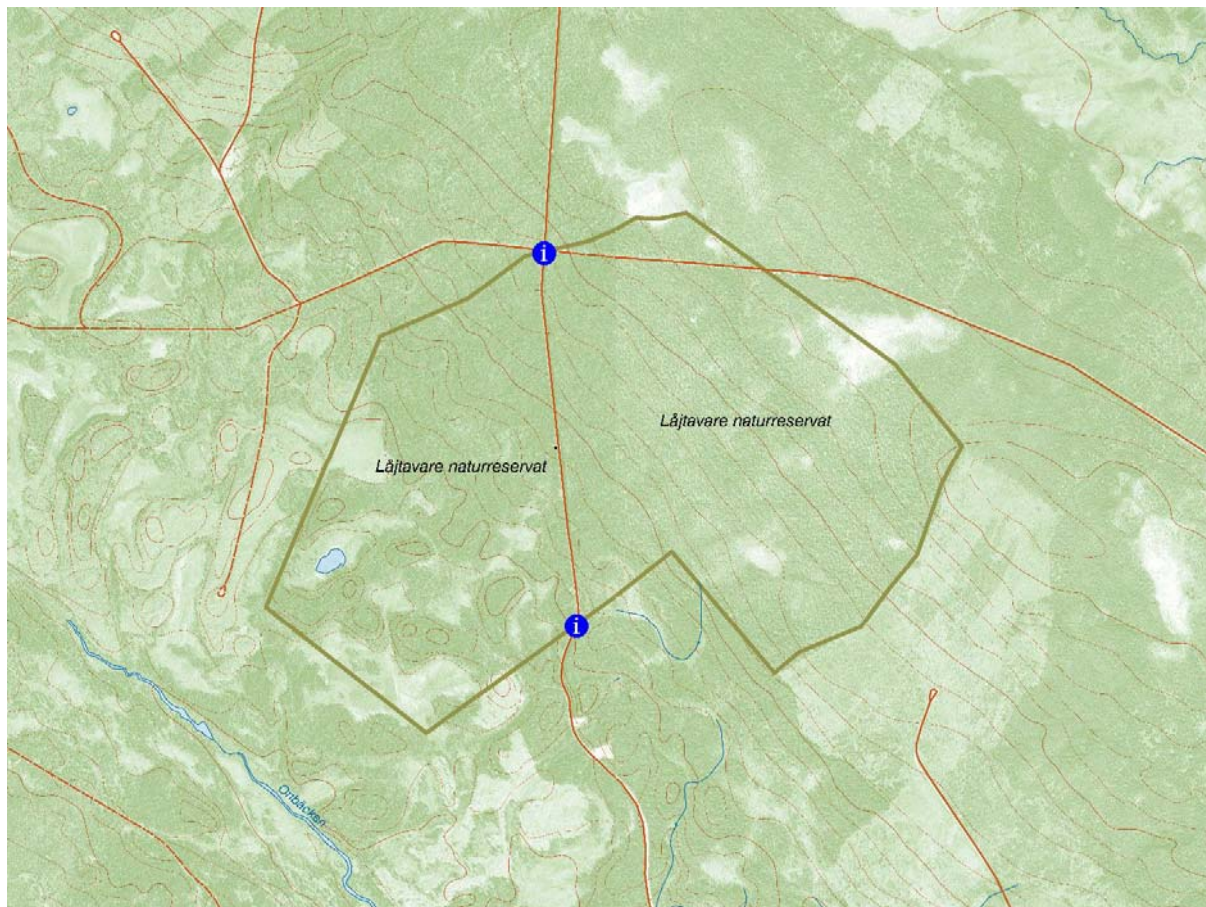
Peter Näslund

Bilagor: 1. Anläggningar och information för friluftsliv.

Sändlista

Naturvårdsverket, Naturresursenheten, Blekholmsterassen 36, 106 48 Stockholm
Fastighetsverket, Volgsjövägen 27, 912 32 Vilhelmina
Dorotea kommun, Miljökontoret, Torget 6, 917 81 Dorotea
Naturvårdsregistret

ANLÄGGNINGAR OCH INFORMATION FÖR FRILUFTSLIV

Karta med informationsplatserna utmarkerade.

Tillhör reservatsbeslut dnr: 231-5723